

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 55

Dospěli jsme k DOKONALOSTI ?!

Mnoho věcí kolem nás je zbytečně složitých. Zákony se mění jako na drátku, ale sotva vzniknou, už v praxi zjistíme, že jsou nedomyšlené, s chybami, nevhodné pro praxi, ubližující a poškozující určitou skupinu lidí apod. Sama jsem se v několika posledních letech o tom přesvědčila na vlastní kůži ve funkci starostky. A my poté píšeme připomínky, vyzýváme odpovědné k odpovědnosti, snažíme se o nápravu, bijeme se za práva, která by měla fungovat jaksi automaticky.

Nyní třeba EET. Co znamená tato zkratka? Jsou to 3 slova ELEKTRONICKÁ EVIDENCE TRŽEB. Pro některé lidi v naší zemi to jsou slova strašidelná a likvidační, opět hlavně pro lidi z venkova. Jedná se o drobné živnostníčky jako kadeřnice, hospodské, zelináře – ti co si sami vyprodukují a poté to prodají například na tržnici. Drobní živnostníci nemají třeba žádného zaměstnance, ale sami se o sebe postarají a nenatahují ruku směrem ke státu. Mnozí z nich ale nejsou tak technicky schopní, aby si troufli do tohoto kolotoče EET naskočit, anebo jim náklady nestojí za to, aby ve své živnosti pokračovali. Tak určitě řada z nich skončí na úřadu práce. Na venkově tím ubudou služby.

V červnu 2016 jsem se proto zapojila do získávání podpisů na petici, aby byla těm nejmenším živnostníkům povinnost EET prozatím odpuštěna. Nejsem proti daňovým únikům, ale zároveň nejsem pro to, aby se to dotklo těch nepříliš vydělávajících. Začít u těch s větším obratem a s více zaměstnanci a dost. Další složitosti na nepravém místě. Všechny zákony, podmínky přijetí dotací a další a další pravidla a požadavky by si lidé měli vytvářet sami pro sebe. Důležité dokumenty však bohužel sestavují často lidé, kteří nebyli v praxi a nedokážou odhadnout neblahé důsledky „zfušovaných“ zákonů, podmínek dotací a složitých pravidel.

Někdy si jen tak při procházce mezi stromy přemýšlím. Jak to bylo asi u našich nejstarších předků. Možná to začínalo zdravým rozumem a to bylo hlavní pravidlo. U jeskyně pralidí seděl vždy někdo, kdo opatroval oheň, aby o něj nepřišli. Možná, že když bylo tepleji, bylo pravidlem si vysvléci u vchodu oděv z kůže a nějak si zapamatovat, který je cí. Rozdělovali si maso podle zásluh či podle potřeb, možná další základní zákon. A určitě někteří tato pravidla ignorovali a dělali si, co chtěli. Pak je vyhnali z tlupy a hrozila jim smrt. Pravděpodobně se mi tyto myšlenky vybavují na základě přečtených knih, nebo již opakují několikrát život na Zemi? Nevím. A také nevím, jak některé věci zjednodušit. Ale cesta bude těžká, jsme všemi zákony a pravidly tak propleteni a svázáni, že asi není úniku. Je fajn, když se nám starostům podaří aspoň něco opravit a zjednodušit.

Jsem ráda, že jsem pomáhala při opravě zákona o ochraně zemědělského půdního fondu a oprava se povedla dost dobře. Stavebníci rodinných domků už nebudou platit statisíce za vynětí ze zemědělského půdního fondu, zaplatí v rádech několika desetitisíců. Jsem ráda, že jsem pomáhala při změně zákona o rozpočtovém určení daní – RUD. Díky změně zákona od roku 2012 „přípluje“ do naší obce skoro o 2.000.000 Kč každoročně navíc. Takže buď zpátky do jeskyně, nebo vydržet a stále se prát. ☺

Mgr. Hana Štěpánová - starostka

Ohlédnutí za končícím školním rokem

V posledních letech se počet žáků naší školy pohybuje v rozmezí 130 – 140 žáků. Vzhledem k velkému počtu dojíždějících žáků je třeba provoz školy přizpůsobit příjezdu a odjezdu autobusů, což do jisté míry omezuje rozvoj zájmové činnosti. Škola opakovaně spolupracuje se ZUŠ Dolní Újezd. Dává jí k dispozici prostory a učitelky ZUŠ pak mohou pracovat s dětmi přímo ve škole. Zejména pro menší žáky je to výhodné, neboť nemusí cestovat do Litomyšle v případě zájmu o některé hudební obory.

Každoročně pořádáme některé celoškolské projekty, např. Sympaťák – soutěž pro chlapce, nebo MISS Školačka. V těchto soutěžích vystoupí chlapci nebo dívky před spolužáky v řadě činností a za pomoci třídních kolektivů si připraví i volnou disciplínu. Letos se uskutečnil již 11. ročník Školního Amose. Tentokrát se žáci přenesli do středověku, do doby Karla IV. v souvislosti se 700. výročí jeho narození. Jednotlivé pracovní týmy složené z žáků 1.-9. ročníku zpracovávaly předem daná témata – středověká řemesla, jídlo, bydlení, oblékání.....

Nově vybudovaná školní zahrada začíná sloužit mnoha školním aktivitám. Mimo pravidelné využívání na hodiny přírodopisu a k odpočinkovým aktivitám školní družiny, jsou zde realizovány i další školní projekty. V předvánočním období to bylo večerní rozsvícení školní zahrady ukázkami vánočních tradic, jarní projekt „Pojďme do zahrady“, v jehož závěru si každý žák odnesl vlastní sazenici nějaké rostliny. Projekt Den Země „Zvířata, aneb co nich ještě nevíme“ zčásti připravený na zahradu byl z důvodu nepřízně počasí přesunut celý do školních prostor. I když jsme vesnickou školou a děti se často setkávají se zvířaty, poznaly mnohé zajímavosti nejen o domácích zvířatech, ale i těch trochu netradičních.

Tradici začíná mít i masopustní obchůzka vesnicí. K většímu zapojení obyvatel by jistě přispělo realizovat průvod v odpoledních hodinách či o sobotě, jak je všude zvykem, což z provozních důvodů školy je obtížné, ale je to jistě námět pro aktivitu některé moravické složky.

Zejména pro mladší žáky byly připraveny dvě zajímavé akce. Na podzim si mladší žáci v rámci školní družiny jeden týden trochu prodloužili přespáním ve škole z pátku na sobotu. Večerní program jim připravili jejich starší spolužáci. Určitě přivítali i dětský karneval v tělocvičně školy. Z vánočních tradic jsme si připomenuli čas adventní. K zapálení adventní svíčky se žáci shromáždili vždy v pondělí ráno. Každé setkání bylo tematicky zaměřeno. Postupně nás navštívily Barborky, Mikuláš se svojí družinou, Lucie a na závěr Marie s Josefem a děťátkem. Na závěr každého setkání jsme si zazpívali společně pár vánočních koled.

Jako součást procvičování německého jazyka měli žáci možnost účastnit se jednodenního zájezdu do Salzburgu.

V průběhu roku se uskuteční řada vědomostních soutěží, olympiád a nejlepší žáci pak postupují do okresních kol těchto soutěží. Do krajského kola se probojovali žáci v přírodovědné soutěži Zlatý list a družstvo mladších žáků v dopravní soutěži mladých cyklistů. Krajské kolo se uskutečnilo v Pardubicích a naše družstvo získalo 3. místo.

Svojí velikostí patříme k menším školám v regionu, díky finanční podpoře obce se daří vylepšovat školní prostory a vytvářet tak příjemné školní prostředí. Karel Kovář - ředitel

Ze života obce

- Za období od 1.1. 2016 – 31.3. 2016 obdržela obec od firmy **EKO-KOM a.s.** odměnu za tříděný odpad ve výši 13.084,- Kč.
- Byla provedena anketa mezi vámi občany. 74,4 % hlasujících obyvatel se vyjádřilo k WC negativně. Na základě výsledků ankety ZO rozhodlo, že **WC TOI TOI** na hřbitově ani u hřbitova umístěno nebude.
- **Proběhla kontrola ve sběrném dvoře ze strany firmy Elktrowin.** Konstatovali, že postup vybírání a uskladňování je v pořádku, ale že poklesla v loňském roce výtěžnost starých elektrospotřebičů o 50%. SDH Řikovice byl upozorněn na to, že nemohou na vlastní pěst prodávat použité spotřebiče, ale že sběr musí zapojit v rámci sběru obce, která dostává platby za nasbírané staré elektrospotřebiče. Díky tomuto systému není ze strany obce navyšován „poplatek za popelnice“. Elektrospotřebiče na sběrný dvůr musí být dodávány kompletní.
- Naše **obec přispěla do Nadačního fondu** Litomyšl částkou 5.000,- Kč na zlepšení zdravotní péče.
- Pardubickým krajem byla podpořena akce: „**Zdroj vody pro fotbalové hřiště Morašice**“ finanční částkou 90.000,- Kč. Vrt na zavlažování trávníku je již na hřišti vyvrtán a v průběhu léta bude dokončen. Trávník bude kropen z tohoto zdroje a bude to levnější.
- **Co je hotovo:** Byl vyčištěn rybník v Lažanech. Probíhá výměna vodovodního řádu v Morašicích na sídlišti za Rychtou. Obdrželi jsme dvě dotace z Pardubického kraje. 100.000,- Kč na zbudování parkovacího stání u MŠ – to je skoro dokončeno, a 91.000,- na pořízení nového územního plánu. Dosud je rozšířen obecní rozhlas o místa na sídlišti za Rychtou v místě nových domů a totéž v Řikovicích na novém sídlišti. Jsou opraveny dvě revizní kanalizační šachty. V MŠ je odstraněna část starého špatného plotu. Proběhly terénní úpravy a zanedlouho bude vysázen z hrnků nový habrový plot. Než bude vzrostlejší, bude přístup dětem zamezen dočasným plastovým plotem. Jsou dokončovány opravy povrchů po rekonstrukci vedení nízkého napětí. Na vodárně byl nainstalován nový automatický systém řízení a měření regulace. Provozovatel tak na dálku „vidí“, že se ve vodárně na čerpadlech, nebo ve vodovodním systému něco děje. Nebo také vidí, že je vše v pořádku. To je ta lepší varianta.
- **Zaměstnance na VPP** z úřadu práce máme potvrzeny jen do konce července. Před koncem uplynutí tohoto termínu bude zaslána žádost o prodloužení obou smluv. To snad již ÚŘAD PRÁCE v Litomyšli bude vědět, zda obdrží na tyto zaměstnance další dotace z EU.

-HŠ-

ŽIJE MEZI NÁMI

Obyčejný kluk, kterého občas potkáváte, žije mezi námi, nijak se neliší od kluků jeho věku. A přece je trochu jiný. Nyní je již reprezentantem ČR v rybolovu, nemá to napsané na čele, tak o tom skoro nikdo neví. V kruzích rybářů ale jeho jméno již něco znamená. Jedná se o Václava Vavřína mladšího.

Jako malý chodil do rybářského kroužku svého táty Václava Vavřína staršího. Brzy se ukázalo, že tento kroužek dětí začíná konkurovat větším a bohatším klubům. Většina dětí z tohoto kroužku „bodovala“ na soutěžích. Hodně dětí se zde ukázalo, že jsou na rybařinu velmi šikovné. Jezdily na soutěže nazvané ZLATÁ UDICE, na dětské závody, později na pohárové závody a krajské přebory. Rybářský kroužek si jako oddíl začínal vydobývat své místo na slunci. Hodně dětí zde bylo nadaných. Vašek měl z nich talent největší.

Na závodech si ho všiml redaktor časopisu Rybolov L. Frolich a zapojil ho do ligového týmu. Od té doby Vaška čeká každoročně mnoho tréninků a závodů, ligových i pohárových, které se započítávají do žebříčku. Probojoval se až do reprezentace ČR.

Volného času má málo, ale přesto pomáhá talentovaným dětem ve výuce rybolovné techniky – plavaná. Letos se zapojil k rybářům J. Konopáskovi a J. Vágnerovi a školil i děti v rybolovu. Vypomáhal na mistrovství světa našim handicapovaným závodníkům.

Obyčejný kluk, ale šíří slávu naší vesnice. Letos pojede na mistrovství světa do Portugalska. Pokud znáte někoho podobného ze svého okolí, můžete mi o něm vyprávět. Seznámíme s tím všechny, kteří to netuší. -HŠ-

Toulky morašickou minulostí

POKOUTNÍ ŠKOLA V ŘIKOVICÍCH

Někdy v roce 1860 v chalupě č. p. 26 v Řikovicích žil chalupník František Vondrouš, na tehdejší dobu člověk velmi sečtělý, takový starý písmák. Měl k výživě své rodiny pouze korec pole, a tak sháněl živobytí, jak mohl.

Řikovické děti chodily tenkrát místo do Morašic, kam školou patřily, k Vondroušovi. Zvláště v zimě byla cesta špatná, děti nebylo do čeho obléknout a bylo to skoro jedno. Morašičtí však dělali zle, a tak když potom už „pan učitel“ neměl žádné děti, musel toho nechat.

Děti chodily do této školy na podzim, v zimě i na jaře, zvláště když bylo špatné počasí. Byli i takoví žáci, že chodili k Vondroušovi i čtyři roky a pak teprve do Morašic.

Pan učitel Vondrouš sice nevyučení, avšak zkušený samouk bez úředního dekretu shromazďoval kolem sebe v nízké, malé světničce s černým trámovým stropem až 15 dětí a učil volně bez schváleného rozvrhu a bez osnov. Děti počítaly, četly a opisovaly. Pan učitel si tuze potrpěl na násobilku. Byl přísný, při učení si pokuřoval a vlastnoručně vyrobeným, dlouhým pravítkem si pošvihoval. K procházkám po třídě však místo nebylo.

Také paní učitelová (Máňa) a její dvě děti byly „ve škole“. Děcka seděla okolo stolu, při okně, u kamen, na lavici, na peci. Vondroušová při tom vařila, prala, chystala dobytku a tuze často se obracela na Vondrouše, aby jí s něčím pomohl.

Ráno kolem osmé se děti sešly, v poledne odběhly něco shltnout a po jedné začalo učení znovu a trvalo až do soumraku. Nepozornost a neposednost trestal „učitel“ dost citelně. Služné dostával od rodičů v potravinách a v tabáku, který hlavně rád viděl. Děti nosily chléb, mouku, brambory, něco od zabíjačky i kořalku, ač prý velkým pijákem nebyl.

Když se řikovické děti ve škole morašické po kolik roků vůbec neukazovaly, zakročil úřad a tuto svobodnou volnou školu zakázal. O tom, jak pochodil učitel Vondrouš, historie mlčí. Takovýchto pokoutních škol bylo v té době na Litomyšlsku hojně.

*Z knihy Josefa Karla Kolébkou Loučné
Pro Občasník připravil Jaroslav Krejsa*

Pranostiky pro nadcházející měsíce

Jaký červenec, takový leden.

Jestliže se hrom v červenci častokrát ozývá, bude nadcházející zima studená.

Když červenec pěkně hřeje, o Vánocích se zima zaskvěje.

V červenci když dne ubývá, horka přibývá.

Okolo svaté Markyty jsou bouřky nasety.

Svatá Anna - chladna zrána.

Co červenec neuvaří, srpen nedopeče.

Srpen má nejkrásnější počasí v roce.

Když v srpnu moc hřímá, bude na sníh bohatá zima.

Moc hub srpnových - moc vánic sněhových.

